

drager sine Følger efter sig i mere end en Menneskealder. En ny Frihedsperiode vilde atter hurtigt medføre Overfyldning af Beværtere, og hvis Lovgivningsmagten atter skulde finde, at Følgerne deraf vare til Skade for Samfundet, vilde der medgaa Generationer, inden den fik raadet Bod paa det Skridt, den havde taget.

Lige over for den Samfundsfare, der er til Stede ved overtallige Beværtninger, kan Kommissionen ikke tilraade Lovgivningsmagten at gaa bort fra Bundethedssystemet, men den mener, at der er adskillige Ulemper ved den for Tiden herskende Ordning, der bør fjernes, eller som i hvert Fald kunne afdæmpes.

Foruden de Ulemper ved Bundethedssystemet, som allerede have givet Anledning til Klage, og som ere nævnte ovenfor, har Systemet ogsaa administrative Ulemper. Ved Begrænsning i Beværtertallet blive de Beværterrettigheder, der uddeles, til Monopoler, og med Monopolerne kommer Faren for Partiskhed, ja Korruption, Skuffelse hos de forbigaaede og Mistillid til de trufne Afgørelser, og i samme Grad, som Monopolet stiger i Værdi, ville disse Ulemper stige i Betydning.

Opgaven maa da være at finde en Ordning, der indskrænker disse Onder til det mindst mulige.

B e g r æ n s n i n g s m a a d e n .

Det første Spørgsmaal, her bliver at besvare, er da det, hvorvidt overhovedet *Lovgivningen* skal indlade sig paa Ordningen af disse Forhold og ikke snarere overlade den hele Sag til *kommunalt Selvstyre*.

At gaa den sidste Vej vilde imidlertid lidet stemme med, at Næringslivet i øvrigt i det hele og store anses som et Lovgivningsanliggende. Men dernæst vil netop for Beværternærings Vedkommende den Maade, hvorpaa Forholdene udvikle sig i en Kommune, kunne blive af indgribende Betydning ikke blot for Kommunen selv, men ogsaa for Nabokommunerne, ja for store Dele af den øvrige Befolkning. Landet, der sender saa mange unge Mænd og Kvinder til Købstæderne i Tjeneste eller til Uddannelse, kan ikke med Ligegyldighed se paa, om Beværterforholdene i Byerne ere betryggende ordnede, eller om de ere udskejende og nedbrydende. Endelig synes der, efter andre Landes Erfaringer¹⁾ at dømme, ogsaa at være den Betænkelighed ved at overlade Sagen til kommunalt Selvstyre, at den kommunalpolitiske Partistilling i en Kommune let kan forme sig saaledes, at de forskellige i Beværterspørgsmaalet pekuniært interesserede ved Valg og Afstemninger faa en Overvægt, der ikke svarer til disse Interessers Betydning for Befolkningen, en Overvægt, de vanskeligere ville faa i den lovgivende Forsamling. Naar man først, som anført, er paa det rene med, at den paagældende Næringsgræns Særinteresser maa træde i Baggrunden for de almene Samfundshensyn, vilde det vist være lidet konsekvent at overlade den hele Ordning til Kommunalbestyrelserne.

Blandt de Begrænsningsmaader, andre Lande have anvendt, kan først nævnes det i *Amerika* meget anvendte »high license« System²⁾, der virker ved en meget høj Afgift for Erhvervelsen af Beværterretten. Det har den Fordel, at det virker mekanisk til Indskrænkning af Beværtertilgangen uden Indgriben fra Myndighedernes Side, men det Monopol, Systemet skaber, er de kapitalstærkes Monopol til Udelukkelse af dem, der ikke kunne udrede den store Afgift, til Fordyrelse af Fødemidlerne og til Beskatning af alle Beværtninger i lige Grad uden Hensyn til Skatteevnen, og langt fra at bidrage til Beværterens økonomiske Betyggelse mod Overkonkurrence svækker det hans økonomiske Modstandskraft ved straks ved Forretningens Begyndelse at kræve betydeligt Kapitalanlæg af ham.

I denne Forbindelse skal nævnes den Tanke, der i den nyere Tid har været oppe, nemlig at indskrænke Beværtningernes Tal ved at stille store Fordringer til Lokalernes Størrelse, Udstyrelse m. m. Hvis Lokalefordringerne sættes i Vejret med dette Formaal for Øje, ville de i Virkeligheden virke som »high license« Systemet, og foruden at de samme, ovennævnte, Indvendinger ville gøre sig gældende mod denne Foranstaltning, er der den væsentlige Indvending mod Gennemførligheden, at man aldrig vilde lade den faa tilbagevirkende Kraft paa de Lokaler, der allerede benyttes til Beværtning, og den vilde altsaa ikke kunne benyttes til at indskrænke Beværtertallet under det i Øjeblikket eksisterende.

1) Bilag S. 55.

2) Bilag S. 115.